

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 06.12.2021

Deniz Yavuz
Zonguldak Milletvekili

Aflatoksin, insan üzerinde kanserojen etkileri olduğu bilinen ve hayvanlarda karaciğer kanserine yol açan zehirli bir maddedir. Aflatoksinler dünyada en çok bilinen ve en çok araştırılan mikotoksinler olup dünyanın her yerinde çiftlik hayvanlarında, evcil hayvanlarda ve insanlarda aflatoksikozis gibi çeşitli hastalıklara yol açmaktadır. Aflatoksin, hayvanlar ve insanlar için çok güçlü bir kanserojendir. Bu madde yer fıstığı, pamuk tohumu küspesi, mısır ve diğer tahıllarda bulunmaktadır. Bu yüzden, hayvan yemlerinde de genellikle rastlanmaktadır. 20'den fazla aflatoksin çeşidi vardır. Bunlardan en önemlileri Aflatoksin B1, B2, G1 ve G2'dir. Gıdalarda en çok bulunan ve en toksik olan aflatoksin B1'dir. Aflatoksin B1, insanlarda görülen karaciğer kanserinde büyük rol oynar. Aflatoksin immünoşüpresan olduğu için HIV ve tüberkülozla da ilişkilendirilmektedir. Yapılan çalışmalarda aflatoksinlerin, karaciğer ve beyin hasarına neden olabilen Reye Sendromu'yla ilişkili olduğu belirtilmiştir. Aflatoksin gıdalardan hiçbir işlemle arındırılamamaktadır.

Türkiye'de, gıdalarda bulunabilecek maksimum aflatoksin miktarları, 29.12.2011 tarih ve 28157 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Söz konusu yönetmeliğin 8. Maddesine göre; maksimum aflatoksin limitine uygun olmayan ürünlerin doğrudan insan tüketimine sunulamayacağı ve/veya gıda bileşeni olarak kullanılamayacağı belirtilmiş ayrıca, ayıklama veya diğer fiziksel işlemler sonucunda herhangi bir zararlı kalıntı oluşması halinde ürünler piyasaya arz edilemez, denilmiştir.

Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilen gıda ürünlerine, ithalatçı ülkelerin gümrük kapılarında analiz kontrolü yapılmaktadır. Analiz sonucunun uygun çıkması halinde, gıda maddesinin o ülkeye girişine izin verilmektedir. Analiz sonucunun uygun çıkmaması durumunda ise ürünlerin ihracatçı ülkeye geri gönderilmesi dahil çeşitli yaptırımlar uygulanmaktadır. Ürünler üzerinde yapılan analiz çalışmaları sonucunda bir uygunsuzluk belirlendiğinde elde edilen sonuçlar, Avrupa Komisyonu'na bağlı olan "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" adlı internet sitesinde ilan edilmektedir.

Türkiye'den çeşitli gıda ürünleri ithal eden ülkeler, ürünlerde ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı çıktığını RASFF üzerinden ilan etmiştir. Bu konuda, 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında verilen toplam 58 ilanın 25 tanesi, yalnızca Kasım ayında verilmiştir.

Almanya, Avusturya, Hollanda, İspanya, İtalya, Polonya ve Romanya, Türkiye'den ithal edilen ve ciddi risk barındıran aflatoksin miktarını, incir, kuru incir, antep fıstığı ve kabuklu fıstık ürünlerinde tespit etmiştir. İlgili ilanlara bakıldığında, ürünlerin ihracatçı ülkeye (Türkiye'ye) geri gönderilmesi ya da imha edilmesi dahil, çeşitli yaptırımlar uygulandığı bildirilmiştir. Bu ürünlerin: incir, kuru incir, antep fıstığı ve kabuklu fıstık olduğu belirtilmiştir.

Türkiye'ye geri gönderilen söz konusu gıda ürünlerinin akıbeti bilinmemektedir. Vatandaşların ve de hayvanların sağlığı bakımından aflatoksine karşı yeterli önlem ve denetimlerin yapılması ve ihraç edilmeyen gıda ürünlerindeki aflatoksin denetimi hakkında kamuoyunun aydınlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'den ihraç edilen "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" üzerinde yer alan ilanlara göre, hangi gıda ürünlerinden kaçar ton ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı içeren ürün tespit edilmiştir?
2. 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'den ihraç edilen "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" üzerinde yer alan ilanlara göre, hangi gıda ürünlerinden kaçar ton ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı içeren ürün Türkiye'ye geri gönderilmiştir?
3. 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'den ihraç edilen "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" üzerinde yer alan ilanlara göre, Türkiye'ye geri gönderilen ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı içeren ürünler nerede, hangi koşullarda depolanmaktadır?
4. 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'den ihraç edilen "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" üzerinde yer alan ilanlara göre, Türkiye'ye geri gönderilen ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı içeren ürünler imha edilmiş midir? İmha işlemi nerede ve ne zaman yapılmıştır?
5. 1 Ocak 2021 ile 30 Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'den ihraç edilen "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" üzerinde yer alan toplam 58 ilanın 25 tanesi Kasım ayında verilmiştir. Bu artışın nedenleri nelerdir?
6. Türkiye'ye geri gönderilen ciddi risk barındıran aflatoksin miktarı içeren gıda ürünlerinin vatandaşlarımız tarafından tüketilmek üzere iç piyasaya sokulmasına ve/veya hayvan yemi olarak kullanılmasına karşı önlemler alınmakta mıdır? Alınmakta ise bu önlemler nelerdir?

55292

7. Toksik aflatoksin tehlikesi barındıran gıda ürünleri için ilgili ihracatçı firmaların depolama ve lojistik işlemleri denetlenmekte midir? Denetlenmekte ise kaç depoda, hangi ürünlerde kaçar ton toksik aflatoksin içeren gıda ürünleri tespit edilmiştir?
8. Ülkemizde 2021 yılında gıda ürünlerinde yapılan aflatoksin kalıntısı analizi sayısı kaçtır? Tespit edilen uygunsuzluk oranı nedir? Uygunsuzluk tespiti sonrasında hangi önlemler alınmaktadır? 06.12.2021